

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**
PERFIL

BIEL MESQUIDA ÉS UN DELS ESCRITORS MALLORQUINS EN ACTIU MÉS IMPORTANTS DE LES LLETRES CATALANES. DESPRÉS DE PUBLICAR 'LLEFRE DE TU' HA RECUPERAT UN POEMARI I HA ESTRENAT QUATRE MONÒLEGS

“Amor, anirem a les fronteres”

SIMONA SKRABEC

Em costa d'imaginar l'impacte que devia provocar “la publicació anònima, sense peu d'impremta ni referència editorial”, amb les seves “vint-i-dues pàgines no numerades, relligades amb una grapa”, del poemari *El bell país on els homes estimen els homes*, de Biel Mesquida, l'any 1974. Llavors encara hi havia la censura i qui no tenia accés a la impremta tot just podia substituir la manovella del ciclostil per una fotocopiadora. Però els *samizdat* eren publicacions prou comunes a l'Europa d'aleshores. Els plec de paper improvisadament apareixien arreu on l'esperit crític es resistia a ser anorreat.

El poemari de Mesquida té una càrrega que no depèn pas del format del llibre. No deixa indiferent, ni lla-

vors ni ara. Alhora, però, sembla que aquesta confessió dels matisos de l'amor homosexual no tingui res a veure amb l'actitud políticament bel·ligerant que altres opositors adoptaven per despertar les consciències. Però sí, el llibre que parla d'un país on els homes desitgen els homes és un llibre eminentment polític i cal que el llegim –i defensem– com a tal.

Gràcies als dos assaigs de Jordi Llovet que acompanyen la reedició d'aquest clàssic, resulta fàcil explicar-ho. El nervi més ferm de tota la poesia és la necessitat de pensar un món en el qual seria possible viure. Després d'eliminar tots els obstacles, d'oblidar els impediments i de suspendre la realitat i l'atzar incontrolable, el poeta espren uns versos per afirmar rotundament: “Així sí que ens en sortíem”. La política menysprea la poesia precisament per la falta de *realisme*. Però potser és just al·l'invés: ¿es podria donar el cas que el realisme de la poesia fos tan inquietant que no pogués ser acceptat?

La humanitat té la capacitat de canviar de rumb i de corregir la trajectòria perquè en una cambra aïllada el poeta decideix posar en dubte tot el que té. Perquè tot just quan tot és fet visible, quan les passions són volcans i els impulsos també poden ser mesquins i poc nobles, llavors és possible sospesar de debò si un projecte funciona.

Una literatura poc fosca
Llovet va explicar en la introducció a l'edició del 1985 que la literatura catalana coixeja –i amb això també coixeja el concepte d'aquesta nació que reclamem tenir– per la part de la foscor: del Noucentisme hem heretat un versos “virginals i cànids” i més enllà del far de Gabriel

EL BELL PAÍS ON ELS HOMES ESTIMEN ELS HOMES
BIEL MESQUIDA
LABUTXACA
80 PÀG. / 11,95 €

ELS MISSATGERS NO ARRIBEN MAI
BIEL MESQUIDA
EL GALL EDITOR
90 PÀG. / 10 €

Ferrater i d'aquest llibret de Mesquida la veu dels poetes maleïts ha deixat aquí ben poca empremta. Hi ha –així es pot desprendre de l'epíleg del llibre– la tendència a la disbauxa descontrolada que anul·la la pregunta clau de la llibertat: quin dolor hi ha més enllà de tota frontera?

Perquè el dolor és “enganxat a la pell com la saladina de la mar”, diu la germana de Dido de Cartagena. El valor del conjunt de l'obra de Mesquida torna a quedar així confirmat amb la inusual bellesa dels personatges inspirats en la tragèdia clàssica d'*Els missatgers no arriben mai*. Orestes i Antígona són els pilars de la nostra civilització. Marquen l'inici d'una nova moral que anul·la la venjança de sang perquè els pitjors crims poden ser jutjats amb serenitat, perquè han estat fets visibles, perquè els vells mestres havien forçat la seva gent a admetre que tot allò també existeix.

Mesquida recull aquest esperit grec d'haver d'assumir la vida tal com és, agradi o no. Vivim en un cúmul de circumstàncies inestables que mai ens deixa cap repòs segur. Ni el palau de Micenes, ni la *normalitat* d'Ismene, ni l'exquisida senzillesa de la dida de Fedra protegeixen de cap cop brutal. La vida fereix perquè no la podem posseir. Som fràgils, il·lusos, vulnerables. Alhora, però, “la ufana del llenguatge” que Llovet atribueix a Biel Mesquida fa que els seus gestos siguin comprensibles per a tothom, encara que no sapiguem com connectar Agamèmnon amb Hamlet ni Antígona amb els tributs que es cobren totes les guerres civils. Per això, quan “dos vailets / agafen els seus / antics cavalls de cartró” poseu-hi atenció, perquè cap joc és realment només un joc. ♦♦

CRISTINA CALDERER

EL SECRET DE ...

Leila Guerriero

Alfaguara ha publicat el 2012 el millor llibre que puc recomanar de periodisme. És *Frutos extraños*, un recull de vuit anys de reportatges de l'argentina Leila Guerriero. Si volen llegir periodisme rigorós, d'un llenguatge ric i precís, poden optar per subscriure's a *The New Yorker* o comprar aquest llibre. Els individus que hi apareixen conformen un bestiari de la cara oculta de la vida –fruits estranys– en la qual tots podem caure.

Guerriero és una de les estrelles del periodisme literari llatinoame-

ricà. García Márquez n'és el sant pare i els deixebles com ella escriuen en revistes com *Etiqueta Negra*, *El Malpensante* i *Gatopardo*. No accepta escriure cap reportatge que tingui menys de 8.000 espais i que no pugui fer amb molt de temps, per entrevistar múltiples vegades els seus personatges, per visitar múltiples vegades els llocs on treballen i viuen.

Guerriero és de Junín, una ciutat de 100.000 habitants, i la vida també la va portar allà on ella no s'esperava. Va estudiar turisme perquè creia que era la manera més efecti-

va de sortir de Junín, però es va dedicar a escriure per una decisió inesperada de Jorge Lanata, un egòlatra i mite a l'Argentina, fundador del diari *Página/12*. Guerriero va deixar un relat a la recepció de *Página/12* i encara no sap com però Lanata el va llegir.

Els perfils que escriu es basen en la idea que l'entorn del protagonista explica més d'ell que les paraules. Aquesta visió l'ha aconseguit devorant novel·les i pel·lícules. També el vessant màgic que retrata de la vida prové de la ficció inspirada en la realitat. Com el còmic *Maus*, que la in-

fluència per com reproduceix l'Holocaust en un món de rates.

També hi ha el tarannà que li ha deixat la infància. És per part de mare descendent d'una família d'emigrants sirians; per part de pare tenien una habitació de l'empresa familiar que anomenaven “l'arxiu” i on, generació rere generació, els Guerriero acumulaven documents del pas pel món. Leila consumia la joventut allà dins, regirant papers, revistes i llibres antics. Però, sobretot, el que la va marcar, és la màgia del context, de “l'arxiu”, de com es movia el seu avi siria. ♦♦

CRISTIAN SEGURA

LA PERIODISTA HA ESTAT MARCADA PER LA MÀGIA DEL CONTEXT FAMILIAR ON VA CRÉIXER